

I. Dochody w roku 2010

A. Dochody własne

Podatki lokalne

Podatek **od nieruchomości** jest największym i najważniejszym źródłem dochodów własnych. Stanowiąc 10% wszystkich pozyskiwanych środków jest jednocześnie trzecią co do wielkości pozycją w budżecie (po udziałach w PIT i subwencji). Miasto posiada bezpośredni wpływ na wysokość kwot wpływających z tego tytułu do budżetu – poprzez ustalanie stawek, przyznawanie ulg i udzielanie zwolnień. Wzrost w stosunku do roku 2009 jest następstwem oczekiwanego podwyższenia kilku stawek do wysokości obowiązujących w innych dużych miastach (a także w gminach ościennych). Na wyższe dochody złożą się także opodatkowanie nowych budynków i budowli oraz efekty zaostrzonych działań kontrolnych podjętych w stosunku do podatników zaniżających należne Miastu świadczenia, bądź w ogóle się od nich uchylających. W przypadku drugiego podatku lokalnego – **od środków transportowych** – Gmina ma takie same uprawnienia, ale jego znaczenie w budżecie jest już znacznie mniejsze. Podatki: **rolny i leśny** mają znikome znaczenie dla finansów Miasta i tylko uzupełniają dochody własne. Wpływy z podatku rolnego będą znacznie mniejsze niż w roku 2009 wskutek spadku średniej ceny skupu żyta (będącej podstawą ustalania stawki podatkowej) o blisko 40%.

Podatki pobierane przez urzędy skarbowe

W odróżnieniu od podatków lokalnych pobieranych przez Urząd Miasta, świadczenia te wpływają najpierw do urzędów skarbowych, a potem przekazywane są na rachunek budżetu gminy. Najwięcej dochodów pozyskuje się z podatku **od czynności cywilnoprawnych**. Zdecydowana większość tych środków pozyskiwana jest przy transakcjach kupna-sprzedaży nieruchomości. Obowiązują stawki procentowe od wartości transakcji, stąd też im większa wartość np. mieszkania tym wyższe wpływy do budżetu. W ostatnich latach mieliśmy do czynienia z wyjątkowo dużym wzrostem rynkowych cen nieruchomości, więc i wpływy do budżetu Miasta rosły dynamicznie. Obecnie, w związku ze światowym kryzysem finansowym sytuacja uległa zmianie i wpływy budżetowe spadają. Istotny jest tutaj nie tylko sam spadek cen, ale też zmniejszenie ilości transakcji zawieranych na rynku nieruchomości

(konsekwencja zaostrzonych warunków udzielania kredytów bankowych). Należy jednak zauważyć, że wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych są i tak znacznie wyższe w stosunku lat poprzednich (przed zaistniałymi wzrostami cen nieruchomości), a trudno było przecież oczekiwać utrzymania się cen mieszkań na poziomie nierzadko wyższym niż w dużych miastach zachodniej Europy. Spadek cen nieruchomości ma także swoje odbicie we wpływach z podatku **od spadków i darowizn**. Dodatkowym ujemnym czynnikiem jest tutaj wprowadzone ustawowe zwolnienie z podatku bliskiej rodziny zmarłego oraz darczyńcy. Zwolnienie obowiązuje wprawdzie już od 1 stycznia 2007 r., ale warunkiem skorzystania jest zgłoszenie do urzędu skarbowego nabycia własności rzeczy lub praw majątkowych podlegających zwolnieniu. Brak zgłoszenia skutkuje brakiem zwolnienia, a przez pierwsze 2 lata obowiązywania nowych przepisów podatnicy mieli na zgłoszenie zaledwie miesiąc. Jeśli nie dokonali tego formalnego obowiązku musieli później zapłacić podatek. Budżetowi miasta przysporzyło to dodatkowych dochodów, ale od 2009 roku podatnicy mają już 6 miesięcy na zgłoszenie, więc i „dodatkowe wpływy” spadają. Należy się tutaj spodziewać dalszych zmniejszeń, czyli pełnych następstw ustawowej zmiany w miarę wzrostu w społeczeństwie znajomości przepisów podatkowych (w tym przypadku wiedzy o obowiązku formalnego zgłoszenia). Dochody z **karty podatkowej** w latach poprzednich dość wysokie, obecnie mają marginalne znaczenie w budżecie. Wskutek zmian w systemie podatkowym rozliczający się w formie karty podatkowej systematycznie z niej rezygnowali na rzecz podatku od osób fizycznych. Odpływ środków trwa nadal. Sytuacja ta jest niekorzystna dla budżetów samorządów: dochody z karty podatkowej wpływają do nich w całości, a z PIT tylko w ramach ustalonych udziałów.

Opłaty

Dochody z opłaty **skarbowej** spadły w konsekwencji zmiany ustawy wprowadzającej likwidację świadczenia w niektórych tytułach. Opłata **komunikacyjna** pobiera jest za wydawanie tablic i dowodów rejestracyjnych, praw jazdy, kart pojazdów, pozwoleń czasowych oraz pozwoleń na prowadzenie tramwaju. Wpływy są mniejsze wskutek spadku ilości rejestrowanych pojazdów. Tendencja spadkowa w przemyśle motoryzacyjnym jest ogólnoświatowa, ale w polskim przypadku głównym powodem zmniejszeń rejestracji jest spadek ilości używanych samochodów sprowadzanych z zagranicy (a tutaj przyczyniły się: obniżka wartości polskiej waluty i programy pomocowe rządów krajów zachodnich związane ze złomowaniem starych pojazdów skutkujące spadkiem ich podaży). Opłatę **za zajęcie pasa**

drogowego płać głównie wynajmujący powierzchnię na reklamy i na punkty handlowe. W roku 2009 zwiększono skuteczność dochodzenia należności. Od roku 2010 będzie się tutaj ujmować także należności za postój w strefie płatnego parkowania. Stawki opłaty **targowej** w Krakowie niezmieniono od roku 1997. Jest to element niezbędnej w warunkach dzisiejszej konkurencji polityki wspierania drobnej przedsiębiorczości. Opłata **za wpis do ewidencji działalności gospodarczej** została zniesiona w następstwie zmiany ustawowej. **Inne opłaty** pobierane są między innymi za: korzystanie ze środowiska (23 059 000 zł) i usuwanie zieleni (6 173 000 zł) wprowadzone od 2010 r. w związku z likwidacją Gminnego i Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wzrost wartości nieruchomości wskutek zmiany przez gminę planu zagospodarowania przestrzennego (renta planistyczna), używanie herbu i nazwy Miasta Krakowa, korzystanie z szaletów publicznych, zezwolenia na przewóz taksówkami, zezwolenia na regularne przewozy osób, zaświadczenia przewozowe, licencje na krajowy transport drogowy, egzamin z topografii miasta dla taksówkarzy, wydobywanie kopalin (opłata eksploatacyjna), wprowadzane na rynek odpady opakowaniowe (opłata produktowa), legitymacje inwalidzkie, kartę parkingową dla niepełnosprawnych, zastępstwo sądowe (zasądzony zwrot kosztów), egzekucję należności, upomnienia (zwrot kosztów), duplikaty dokumentów szkolnych.

Dochody z mienia

Podstawową formą gospodarowania majątkiem Miasta Krakowa jest **najem i dzierżawa**. Systematyczne dochody z tego tytułu zapewniają atrakcyjne nieruchomości będące w posiadaniu Miasta i w związku z tym naczelną zasadą przyjęta przy **sprzedaży majątku** wyklucza ich pozbywania się. Zbywanie majątku gminnego dokonywane jest w trybie przetargowym (tu wpływy są najwyższe) i bezprzetargowym (stosowanym głównie wobec użytkowników wieczystych nieruchomości i na ich wniosek, np. spółdzielni mieszkaniowych, których budynki stoją na gruntach komunalnych). Sprzedaje się także mieszkania komunalne (na wniosek dotychczasowych najemców) oraz przekształca prawo użytkowania wieczystego w prawo własności. W szczególnych przypadkach stosuje się **bezumowne korzystanie z nieruchomości** (np. gdy umowa wygasa po śmierci najemcy i zamieszkująca z nim wcześniej osoba zajmuje lokal do czasu zakończenia postępowania sądowego). Zaplanowany tutaj wzrost jest konsekwencją podwyższonych opłat.

Wpływy ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej

Mniejsza niż w roku 2009 kwota dochodów wynika tylko ze względów formalnych. W roku 2010 podatek VAT nie będzie uwzględniany w dochodach, co zgodnie z obowiązującymi przepisami pomniejszy wydatki Zarządu Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie.

Inne dochody

Największa część wpływów w tej grupie pochodzi z opłat za **usługi komunalne** (centralne ogrzewanie, dostarczanie wody, odprowadzanie ścieków) uiszczanych w ramach czynszu. Są to należności usługodawców (MPEC, MPWiK) i do nich później trafiają z budżetu Miasta. Wraz z należnościami za usługi komunalne, w ramach tej samej klasyfikacji budżetowej, są ujmowane także **wszelkie inne dochody**. Z racji ich charakteru (część występuje sporadycznie) wielkość wpływów może w poszczególnych latach ulegać dużym zmianom. Jest tutaj 28 786 755 zł z tytułu zwrotów podatku VAT za rok 2009 (związanego głównie z prowadzonymi inwestycjami) oraz blisko 3 000 000 zł z tytułu rozliczenia z zaległych okresów zaliczek wnoszonych przez gminę jako udział w budynkach wspólnot mieszkaniowych. Dochody o stałym charakterze są na ogół znacznie niższe. Zaplanowano między innymi: odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej osób zobowiązanych do dopłaty, odpłatności za przedszkola i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze wnoszone za dzieci z poza terenu gminy, odpłatność za pobyt w ośrodkach wsparcia refundowaną przez inne gminy, środki otrzymywane na podstawie porozumień z innymi gminami dotyczących szkoleń uczniów, środki otrzymywane na obsługę zadań Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, należności za dzierżawę pali cumowniczych, zwroty za wykonane operaty szacunkowe, opłatę za niewyremontowanie mieszkania pobieraną przy zamianie lokali. **Odpłatność za usługi** wnoszona jest przede wszystkim za żywienie w placówkach oświatowych (16 474 000 zł), pobyt w domach pomocy społecznej (11 631 000 zł) i pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (2 594 000 zł). Reszta środków pochodzi z takich usług jak między innymi: usługi opiekuńcze świadczone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dla osób starszych i niepełnosprawnych, wydawanie posiłków w Miejskim Dziennym Domu Pomocy Społecznej, zakwaterowanie w internatach, udzielanie noclegów w szkolnym schronisku młodzieżowym, wykonywanie kopii dokumentów z zasobu geodezyjno-kartograficznego. Wyższe dochody z **mandatów, grzywien i innych kar administracyjnych** to efekt poprawy ściągalności mandatów kredytowych. **Odsetki** przynoszą krótkoterminowe lokaty bankowe zakładane z wolnych

w danym momencie środków, nieterminowe wpłaty podatkowe, zwłoki w płatnościach majątkowych, bieżące rachunki bankowe. Oprocentowanie lokat i rachunków jest obecnie niższe, mniejsze są także zaległości podatkowe. Bardzo istotne jest tutaj bezpośrednio powiązane możliwości do pozyskania wpływów z kondycją budżetu: gdy dochody rosną to wszelkie wolne w danej chwili środki są lokowane na krótkoterminowych depozytach bankowych, natomiast przy zmniejszających się wpływach budżetowych możliwości takie są ograniczone. W ramach **dofinansowania zadań własnych pozyskanego z innych źródeł** zaplanowano dwie duże kwoty na inwestycje: 36 600 000 zł na budowę parkingu podziemnego na Nowym Kleparzu (w związku z udzieleniem koncesji na użytkowanie) oraz 16 500 000 zł na rozbudowę węzła Ofiar Katania. Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu planuje pozyskanie inwestorów zewnętrznych, którzy będą partycypować w realizacji bieżących zadań drogowych w kwocie 10 000 000 zł. Narodowy Fundusz Rewaloryzacji Zabytków Krakowa przekaże 5 500 000 zł na modernizację Sukiennic. W związku z udzieleniem koncesji na użytkowanie wpłynię 100 000zł na zagospodarowanie Zalewu Nowohuckiego. Ponadto po 100 000 zł otrzymamy od Polskiego Związku Kajakowego i Polskiego Związku Pływackiego dla Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego. **Fundusz** Rozwoju Kultury Fizycznej przekaże 65 400 000 zł na modernizację stadionu piłkarskiego WISŁY Kraków, 7 000 000 zł na rozbudowę Ośrodka Sportu i Rekreacji KOLNA oraz 500 000 zł na modernizację obiektów KS KORONA. **Dochody związane z realizacją zadań zleconych** to uregulowana ustawowo swoista „prowizja” potrącana przez samorządy przy odprowadzaniu do budżetu centralnego środków uzyskanych przy realizacji zadań zleconych, na które administracja rządowa przekazuje dotacje. Największe wpływy przynosi tutaj gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa („prowizja” w tym przypadku wynosi 25%). W **pozostałych dochodach** mieszczą się tylko środki na inwestycje realizowane w trybie Lokalnych Inicjatyw Inwestycyjnych (udział finansowy mieszkańców), zwrot nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i wpływy uzyskane ze sprzedaży publikacji.

Oplata za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydawane są dla lokali gastronomicznych oraz dla sklepów. Każdy przedsiębiorca uiszcza roczną opłatę, której wysokość zależy od wartości obrotów napojami alkoholowymi brutto. Placówki osiągające większą wartość sprzedaży płacą wyższy procent od obrotów. Poza ilością sprzedanego alkoholu na wielkość dochodów budżetowych ma wpływ liczba punktów handlowych. Całość pozyskanych z tego

tytułu środków musi być przeznaczona na realizację zadań przeciwdziałania alkoholizmowi i innym uzależnieniom. Dochody są wyższe w stosunku do zaplanowanych na rok 2009, ponieważ nastąpiło zwiększenie obrotów w handlu alkoholem.

B. Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa

Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)

Udział gminy w PIT w roku 2010 wynosi 36,94% (wzrost z 36,72% w 2009). Udział powiatu nie zmienia się i wynosi 10,25%. Jest to najważniejsze źródło dochodów Miasta – 26% całego budżetu. W ostatnich latach tendencja wzrostowa była tutaj wyjątkowo wysoka. Obecnie w związku ze zmianą sytuacji gospodarczej dochody są mniejsze, jednakże nie jest to aż tak duży spadek jak wynikałoby z porównania z kwotami zaplanowanymi w budżecie na rok 2009. Przyjęte wtedy wartości odpowiadały sumom z ustawy budżetowej, a Minister Finansów w znanych już warunkach spowolnienia gospodarczego założył dalsze wysokie wzrosty. Obecnie planowane dochody z PIT odpowiadają również wielkościom założonym w projekcie ustawy budżetowej, więc należy pamiętać, iż – jak wyjaśnia zresztą sam Minister – wyliczone kwoty są szacunkowe i rzeczywiste dochody mogą być zarówno mniejsze jak i większe od prognozowanych.

Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)

Gmina posiada 6,71% udziału w CIT, a powiat 1,4%. Dochody osób prawnych są najbardziej uzależnione od sytuacji gospodarczej. W okresie rozwoju rosną szybko (w jeszcze większym stopniu niż przy PIT), ale również w takim stopniu spadają podczas pogorszenia warunków ekonomicznych. Aktualne prognozy gospodarcze – mimo, iż Polska nie odczuwa w dużym stopniu kryzysu finansowego – nie pozwalają na optymistyczne planowanie.

C i D. Subwencje i dotacje oraz środki ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi

Kwoty planowanych subwencji i dotacji celowych przyjmowane są ściśle według informacji podawanych przez organy administracji rządowej (i w nielicznych przypadkach także inne

jednostki samorządu terytorialnego). Aktualne wielkości zaplanowano na podstawie projektu ustawy budżetowej, stąd też mogą ulec zmianie w toku dalszych prac nad budżetem państwa. Najwyższym transferem jest część oświatowa subwencji ogólnej: 637 102 151 zł. Największa dotacja celowa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej przeznaczona jest na wypłatę świadczeń rodzinnych (98 513 100 zł). Inne znaczne dotacje w tej pozycji to: 37 692 000 zł na finansowanie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej oraz 10 233 200 zł na świadczenia zdrowotne dla bezrobotnych. Najwyższe dotacje na dofinansowanie zadań własnych Gminy są przeznaczone na funkcjonowanie domów pomocy społecznej (21 524 000 zł) i zasiłki z pomocy społecznej (11 630 600 zł). W ramach dotacji z porozumień zaplanowano 4 000 000 zł na utworzenie Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie (porozumienie z ministerstwem Kultury) i 13 700 000 zł na dofinansowanie komunikacji miejskiej (w drodze umów z gminami ościennymi).

Jako dotacje na zadania własne planowane są także dotacje rozwojowe pochodzące ze środków Unii Europejskiej. Największe kwoty są przeznaczone na inwestycje drogowe, między innymi na: rozbudowę ul. Surzyckiego – Botewa wraz z budową ul. Śliwiaka (20 864 200 zł), budowę estakady w ciągu ulicy Nowohuckiej i Powstańców Śląskich (17 539 733 zł) oraz rozbudowę węzła Ofiar Katania (17 666 838 zł). Kwota 22 970 315 zł będzie przeznaczona na utworzenie Muzeum Sztuki Współczesnej. Szczegółowy wykaz zadań finansowanych i współfinansowanych ze źródeł zagranicznych jest przedstawiony w załączniku 11.1.